

ti. ps. Fix

18/

28,683/A/2

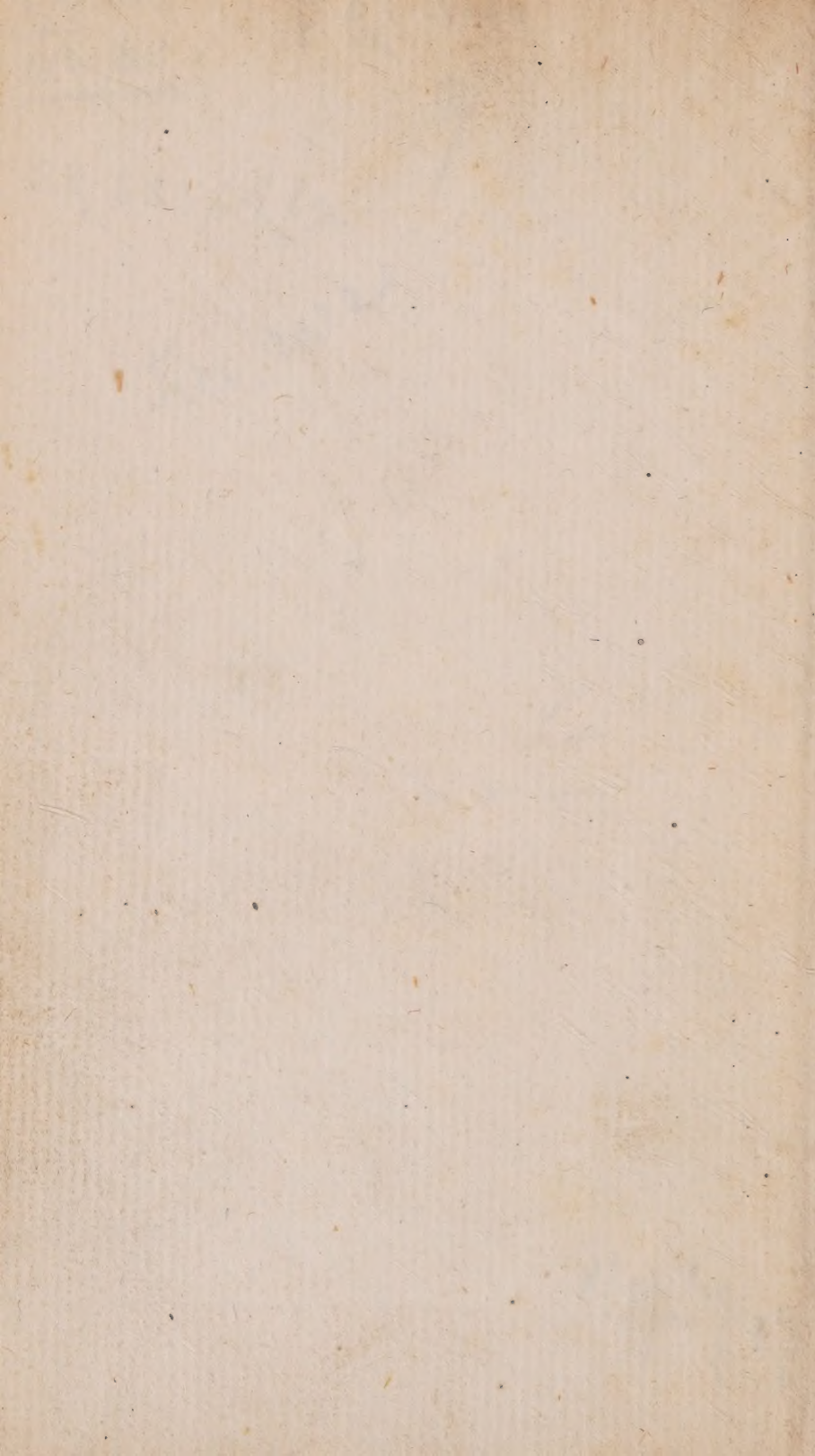
Low rare

C

65. B 49

30005

Page 11/14

ORATIUNCULA
PANEGYRICA,

SEU

LAUS

GONORRHOEAE.

AUCTORE

LULLIO HILARIO,

MEDICINAE DOCTORE.

HAGANOPOLI,

Anno à felici Gonorrhoeæ adventu in
Europam

CCXIX.

LUCRETIVS

Lib: 2. de Natura rerum.

*Sed non tam facilis res ulla est, quin ea primum
Difficilis magis ad credendum constet. Itemque
Nil adeo magnum neque tam mirabile quicquam,
Quod non paulatim minuant mirarier omnes.*

OVIDIVS

Lib: 3. de Tristibus.

*Vix equidem credar, sed cum sint pramia falsi
Nulla, ratam debet testis habere fidem.*

NOBILISSIMO, FORTISSIMO,
ILLUSTRISSIMO HEROI

D. D.

GUSTAVO AMARA
DE POENITENDO,

*Veneris, Bacchi castra sequentium
nepotulorum quondam*

DICTATORI,

Nunc vero ob præclara in utrumque
Numen merita,

Et patrata egregia facinora,

DUCE MERITO.

&c. &c. &c.

Irabere forsan, vir
excellentissime di-
cam, an pauper-
rime? me ora-
tiunculam hanc

nullo lepore, venustate, gra-
tiave repletam tibi sacram fe-
cisse,

cisse, solent enim plerumque omnes, qui libellos magnatibus, heroibusque dicant, grande aliquod opus, & eruditione scatens offerre, sed ante omnia spurcissimum ambire lucrum: sed absit à nobis tam inorme flagitium, absit, inquam, longissime tam execranda argenti fitis, scimus enim, sobrie virtutum magister, te omne peculium in honorem Divæ Veneris dilapidasse, scimus itidem nil habentem nil donaturum, meque nil petentem nil accepturum.

Neque me latet te ob vacuitatem loculorum, per triduum sæpius in ventre spatium imaginarium ostentare solitum, ita ut toto illo temporis cursu neque mingere, neque caccare tibi fuerit opus.

Mage

Mage tamen mirandum opinor te Chamaeleontis ad instar viventem , & creditorum rationibus nocte dieque sudantem , adeo ut corpori tam cibi quam potus refocillatio omnino necessaria videretur , pallidum oris colorem , & fortem animum non demisisse , sed & diurnam tuam Gonorrhoeam integram servasse atque incolumem.

Nil est, quod constantia sibi & obdurata utraque forte movere valet pectora : cladibus & infortuniis frangi femineum est , flecti parumper masculum , sed nullatenus tangi , & tibi , & Divis , & maximis heroibus proprium est.

Licet enim , uti retuli , inedia rerumque inopia te more

majorum ad mortem promoverentur , nunquam tibi in animo fuit ad montem misericordiae vili more Longobardorum confugere , ut ad vitam sustentandam , excellentem Gonorrhoeam cum nummis permutares , verum maluisses pariter cum illa gloriose & malcule interire , & Ajacis ad instar illius Thelamonii proprio gladio succumbere , ut Gustavum a nemine nisi a Gustavo victum canerent vates.

O ! stupendum constantiae exemplum & insigne monumentum sobrietatis , quale , puto , simile non protulit aureae antiquitatis Saturnia aetas , ac factis insertum mirabuntur , & vix credent ventura posteritas.

Aspi-

Aspice, vir excellentissime,
clientis tui animi ardorem, &
fatebere me foetum hunc tibi
non devovisse lucri de causa, sed
vel speciem abesse tam foedi
criminis.

Itaque non aurea, non ar-
gentea, sed longe gravior me
ratio impulit, scilicet digni-
tas vestra, & ut captem tuum
favorem, quem omnibus Pa-
etoli aureis arenis, divitisque
Orientis gazis pretiosiores æ-
ternum sum habiturus.

Altera, quæ me cogit ratio,
virtus est vestra, & longa re-
rum experientia, quis enim te
non veneraretur, strenuissime
Princeps,

*Quem penes arbitrium est &
vis & norma nocendi.*

Quamvis enim Lucius Sici-
nius

nus, qui sub Caesare Julio stipendia meruit, centies & vicies in acie pugnaverit, spolia triginta sex de hoste reportaverit, ex provocatione octo occiderit, quadraginta quinque vulnerum cicatrices pectore, sed tergo nullum ostentaverit, tecum detecto capite loqui cogeretur; millies enim in campo Venereo dimicasti cum dolosis & rapacibus lupis, Nympham silvestrem subegisti, mille itidem retulisti vulnera ipso loco pulcherrima, fronte, naso, palato, gutture, inguine pene, testiculis, tibiis, aliisque corporis partibus, sed tergo nullum.

Si priscis temporibus vixisses, tecum peltata Amazonum Regina ad ostentandam
forti-

fortitudinem suam , neglecto
Hercule, dimicare petiisset, aut,
si prudentior , maxime Ale-
xander secunde , ad producen-
dos heroës te non terreis armis,
sed carneis provocasset , ac
concumbere vehementer arsis-
set.

Cedat & tibi impius , licet
fortissimus (teste Poëta 1. Aen:)
in Grajis Diomedes , hic enim
nefario ausu molliculam Vene-
ris manum vulneraverat ; tu
contra Hastate Imperator ,
etiamsi frequenter cum ipsissi-
ma Venere congressus es , non
læsisti , ut ita loquar , carissi-
mam Deam , nec letale infli-
xisti vulnus , sed egisti potius
mitissimum Medicum , qui
scabiem scalpendo pruritus me-
deri conatur.

Missis Romanorum Græcorumque militibus inter nostrates generositate nullum tibi similem extare contendo, hi enim pro patria tantum pugnant, & ad augendam crumenam, tu vero pro Dea Venere, & ad perdenda bona paterna, posthabitis nummis, es saga secutus.

Pace itaque dictum sit vestra, fidelissime Veneris sacerdos, & Americanæ luis expertissime vir, nemo mortaliū, nemo te exquisitius de nostra oratiuncula iudicium ferat; te laudante, exclament omnes *experto crede Roberto*, meque prudenter te hujus patronum legisse per Veneris barbam, & Priapi hastam jurabunt.

Acci-

Accipe ergo, candide Dux,
leve hoc munusculum, non fu-
cato, sic enim tibi offertur,
animo, contra dicaces ejus
partes sustine, verum in pri-
mis illos contra, quorum libe-
rum ingenium ex rotundo pi-
leo, subtiliores & abstractæ
cogitationes ex rugosa fronte
aut conniventibus oculis, ma-
jestas ex longis superciliis, re-
rum mundanarum despiciatus
ex aduncis naribus, gravitas
ex asylo pediculorum (barbam
vulgo dicunt) luce meridiana
clarius fulget, quorum insu-
per modestia ex taciturnitate,
temperantia ex impotentia,
vitæ integritas ex vestibis co-
gnoscitur, quorum denique
omnigena eruditio (ne particu-
læ subtiliores animales in auras
abe-

abeant) pallio tegitur & conservatur, conatus nostros acriter defendas humillime rogo; ferviant tibi omnes Veneres ac Gratia, æternumque fave

Clienti vestro humillimo

LULLIO HILARIO
Med. D.

LE-

LECTURIS.

L Udere permissum cunctis, si
nemo notetur

Ore Theonino, nec quem con-
vicia linguae

Aspera commaculent, aut pa-
gina bile tumescat.

Cernite non salsos lusus, sed labe
carentes,

Seria mixta joco, mixta & men-
dacia vero.

Volvite, si vultis, si non, has rei-
cite nugas

Post terga, aut ante pedes, Vul-
cani aut tradite flammis:

Quid statis? non sum lascivi Do-
ctor amoris,

Nequi-

*Nequitiae gravis, tortus non
anguis in herba
Conditur, aut quicquid possit
pia corda movere.
Anturbat titulus? fronti ne cre-
dite, fronti,
Candida sub nigra latitant dum
pectora veste
Sæpius, & nitido velantur tur-
pia fuco.*

**LULLIUS HILARIUS,
Med: D:**

AD

LULLIUM HILARIUM

Gonorrhoeae Encomiaſten.

TEmpora ſint choreis, moderato
ſacra Lyaeo,
Plurima ſed ſtudiis danda, Miner-
va, tuis.

Nec Venus eſt inter Divas numeran-
da minores,

Hanc olim juvenes, hanc coluere
ſenes.

Hanc arſere Dei, poſitis Mars lenior
armis,

Obtulit invictæ maſcula thura Deæ.
Sit rebus menſura ſuis, extrema ti-
meto,

Tutius in media puppis oberrat aqua.
Laomedontiades ter raptum moenia
circum

Dardana ab intrepidis Hæctora fle-
vit equis:

Laetaque ſe trifti ſolvebant Pergama
luctu,

Æmonium ut norant oppetiſſe
Ducem.

Stul-

*Stultus erat Doct̃or, lachrymis qui
lumina rupit*

*Continuus, ridens vanus & ille So-
phos.*

*Hoc volvens animo, longe carissime
Lulli,*

*Tempora festivis fallis amara jocis.
Pro scriptis faveant mitissima Nu-
mina Bacchus,*

*Cumque Dionaea casta Minerva
Dea.*

*Dii faciles si sint, Curios & lude Ca-
tones,*

*Et si quis torva fronte severus adest.
Nec cures stolidæ mordacia verbera
linguæ,*

*Dummodo famoso crimine vita va-
cet.*

*Vivitur his laetum, queis mens est
conscia recti,*

*Queis cordi virtus & probitatis
honos.*

H: A: S:

M: D: H:

ORA-

ORATIUNCULA
PANEGYRICA,
S E U
L A U S
GONORRHOEAE.

AUDITORES PARADOXOPHILI.

*Uod caret alterna requie
durabile non est,
Hæc reparat vires fessa-
que membra levat.*

Inquit Ovidius & vere : Attendite
quas industria hominum excogita-
vit res arte factas, & automata; ni
morulis & quietis intervallis susten-
tarentur brevi sane attritæ forent &
inutiles.

Cogitate functiones, quas in oe-
conomia animali cotidie ob oculos
habemus ; languesceret admiranda
A viven-

2 *Oratiuncula Panegyrica,*
viventium machina nisi defessis
somnus, sitientibus potus, esurien-
tibus cibus mederetur.

Neque in munere quotidiano
solum & qualicunque hujus vitæ
genere hoc verum, sed & in omni
studiorum genere est perquam ve-
rissimum. Animi sane relaxatio
non minus sæpe utilis est & necessa-
ria ad exhaustas vires recolligen-
das, quam quies, somnus, cibus.

Ipse alias in restringendis mori-
bus satis severus M: Aur: Cato,

*Interpone tuis interdum gaudia cu-
ris,*

*Ut quemvis animo possis perferre
laborem.*

Hominum ingenium hinc non ab-
furde cum arcu comparatur, eous-
que ut in Proverbium abierit, *non
semper tenditur arcus*: quod & do-
cet Phœdrus Augusti libertus in
Oesopo suo ludente.

*Citorumpes arcum semper si tensum
habueris,*

*At si laxaris, quum voles, erit
utilis.*

Sic

ſeu Laus Gonorrhoeæ. 3

*Sic ludus animo debet aliquando
dari,*

Ad cogitandum melior ut redeat tibi.

Hi ludi, Auditores præſtantiffi-
mi, læta ſunt colloquia, riſus, jo-
ci, ſatyrae, paradoxa, problema-
ta, fueruntque ſemper remedia, qui-
bus animus labore fractus refocilla-
tur, erigitur, ac firmatur.

Innumera eruditiffimorum per
omnia ſecula & virtute excellentium
Virorum recenſeri poſſunt exempla,
qui hujusmodi mentis recreationes
non tantum probarunt, ſed & ſibi ip-
ſi conceſſerunt: Homerus, quem ſi-
bi actorum ſuorum præconem exopta-
vit Alexander ille Macedo, rana-
rum, & murium pugnam descrip-
ſit feſſus cantando magni Achillei
præclara facinora: Sic Ariſtopha-
nes Socratem ſaltum pulicis me-
tientem introduxit: Lucianus muſ-
cæ encomium, & Eraſmus moriam
exaggeravit: Heinſius pediculi lau-
de gaudet: Phavorinus quartanam
febrim celebravit, Junius volupta-
tem, Hegendorphius ebrietatem;

4 *Oratiuncula Panegyrica,*
& anonymus quidam scriptor Veneream luem nuper erudite laudibus decoravit.

In quibus omnibus scriptis, dicam, an ludis, præclara illa nomina non tam quid ipsi sentirent (uti forsitan nec ipse impræsentiarum sum facturus) sed quid de illis rebus laudabile dici possit, adferre tentarunt.

Miram veritati faciem quandoque inducit Sophistica illatio, subtilis ironia, audax hyperbole: Glauco apud Plautum injustitiam laudans alterum quendam ad justitiæ laudem provocat.

Horum illustrium Virorum vestigiis insistens Gonorrhoeam celebrabo: audax fateor sustineo facinus, paucis forsitan gratum, plurimum turpe, innumeris inauditum: sed veluti non deterrent austeri naturae vultus, qui indignabuntur me invitare homines ad id vitii genus; quo nullum est indignius, nullum detestabilius, ita nec animum auget eorum, quos non parvo numero

mero huc confluxiſſe video, præſentia, quorum genitores, avi, pro-avi hac paleſtra emeriti ſunt; illorum enim deſpicatus vix quicquam oberit, nec horum favor proderit mihi plurimum, adeo ut par futurum ſit & laudis & convitiꝝ pretium. <

Itaque ſine affectu, ſine ullo animi motu, abſque peroratione, procul ab omni ſpe favoris aut metu contemptus fontes unde Gonorrhoeæ encomium derivari poſſit, perſcrutabor, quod nemo mihi vitio vertere poterit relicturo quoad cætera liberum omnibus auditoribus judicium.

Id circa etymon vocis & ſynonymiam obſervabimus unico tantum titulo Græco contentam eſſe Gonorrhoeam, eoque tali qui nec adæquate ejus indolem, & vix per tranſennam, ut ajunt, ejus dotes & naturam perſpicuam reddat, procul dubio modeſtiæ de cauſa, bene gnara non nominibus dignitatem, nec titulis rei majeſtatem metiri poſſe: *quem quam*

Neque tamen ideo progenie ſcilicet

6 *Oratiuncula Panegyrica,*
lue Venerea inferior habenda est,
glorietur illa (solent enim liberi
tristissima hac tempestate superbia
præ parentibus turgere) nomine
Latino Serpiginis & pudendagræ,
Græco Synphilidis, Indico Patur-
sæ, Calecutiano Puæ, Hebræo ex
quorundam opinione מַעֲרָא, canat
ista impudenter de se ipsa

*Multæ urbes certant de Stirpe insi-
gnis Homeri,*

*Ast gentes Veneris de Lue bella
movent;*

*Cantaber, atque Italus, populus-
que novo Orbe remotus,*

*Gallus & inventum me cupit
esse suum.*

Attamen Gonorrhoea eodem si
non majori applausu ab unoquoque
recipitur, fastuosasque Regum Au-
las, quod notandum, absque fastu
perambulat.

Cæterum non nos latet non
nunquam à Rhetoribus præmit-
ti quæstionem an res, de qua
dicturi sunt, existat & in rerum
natura reperiatur; longissime ta-
men

men abſit , ut tam certa tam indubitata re tempus , quod ſane præmateriæ dignitate & amplitudine ſatis erit exiguum , teramus : teſtor pleroſque veſtrum , Auditores ſtrenuiſſimi , qui Veneris caſtra ſecuti , Veneris quoque opima præmia ſæpiſſime reportatiſtis , vel etiamnum eſtis inſigniti , grata enim nimium hæc Dea eſt , nimium remunerans , quam ut cultores ſuos & aſſeclas ſine debitis meritorum præmiis à ſe dimitteret.

Quid opus mihi pluribus ? frontes veſtræ , nutus , riſus , cicatrices , vultus , tot mihi teſtes videntur & firma veritatis indicia.

Si itaque non major obſtaret difficultas in definiendo quid ſit , quam aſtruendo quod ſit , multum me profeciſſe gloriarer.

Tam naſutum enim in hoc ferreo ſeculo reperitur Logicorum genus , & delicatum in præſcribendis definitionis requiſitis , ut nec nimium brevis , nec longa , ſed clara , adæquata eſſe debeat ; hinc prudentius

8 *Oratiuncula Panegyrica,*
dentius fecisse videar, si totam neglexerim, quam si mancam & mutilam dando superbientium barbâ pallioque patrum in me iras & indignationes excitem.

Quondam de Ælia Lœlia Crispi tradiderunt, quod nec vir esset nec femina, nec androgyna, nec puella, nec meretrix, nec pudica, sed omnia.

Majori profecto jure & vere de Gonorrhoea id ego dixerim: Peripatheticorum cohortem si rogaveris, pro more ad occultas qualitates te relegabunt & Cimmeriis involvent tenebris; si auctoritate & fastu turgentes Cartesii affeclas consulueris, se ejus naturam, qualitates, causam, omniaque attributa clare & distincte percipere jactabunt, sed magno hiatu nugas plane & futes fabulas in medium protrahent, suaque mole ruentes suppositiones non ratione, sed à posteriori, ut loquuntur, per millesimam consequentiam probandas, &, ni quis hereticus audire mallet, sancte credendas.

Ipsos

Ipfos patientes ſeu potius poſſeſſores huius pretioſæ gazæ ſi exami- nes, quos & re & experientia ejus eſſentiam perſpexiſſe oportuit; ip- ſos denique Medicorum libros, il- lorum enim ad forum hæc materia potiſſimum ſpectat, ſi evolveris, ni- hil aliud vulgo audies ac diſces præ- ter generaliora quædam acidum ple- rumque olentia, acidum enim ho- die apud illos, qui, ut cum Plauto loquar, in pectore aceti nihil ha- bent, omnium malorum putatur cauſa ferme unica & origo.

Agite vos, queis de corio huma- no ludere impune permiſſum, pri- vilegiis ſubnixi tortores, dicite un- de tanta moles, & incredibilis per totos annos materiæ fluentis quanti- tas sæpe cum magna sæpe cum parva virium jactura? unde, uti ſubitus aut tardus Gonorrhoeæ proventus, ſic & in his ſubita, in aliis vero tar- da curatio, licet ægri ejusdem vi- deantur conſtitutionis, eandem ſubeant diætam, eademque adhi- beantur pharmaca? unde præciſe

10 *Oratiuncula Panegyrica,*
viridis, seu flavus auro æmulus color, adeo ut si indusia illorum, qui Gonorrhoeam melioris notæ possident, sedulo inspexeris, Jasonis aureum vellus te reperiisse jures: dicite unde tensio tam rigida, quæ nulla arte imitari possit, nisi forsitan quis alter Paris tres pulcherrimas Deas in vallibus Idæ nudas, & de formæ præstantiâ certantes intueretur.

Cavete tamen, quod Gonorrhoeae naturam non satis perspectam dixerō, cavete, inquam, ne ob hanc rationem minus æstimandam, imo vituperandam credatis: e contrario ideo admirandam, plurimi faciendam, & maxima cura custodiendam esse concludite: admiramur enim res ignotas, stupemus inconditas, novæ allubescunt.

Est etenim cunctis novitas gratissima rebus.

Res a longinquis oris ad nos delatas magni ducimus, herbas exoticas respicite situ squallidas, vermibus exelas, viribus exhaustas, Barbarorum

rorum vestes, arma, supellectilem, aves, quam impotenter expetimus, quam prodige amamus, quam ambitiose possidemus!

Ecquid ergo dubii remansit, Auditores optimi, si & hanc nostram Gonorrhoeam non tantummodo novam, sed ex remotissimis terris summis laboribus & periculis ad nos translatam evicero.

Præstantissimus sui ævi historio-graphus *Petrus Chieza* paucis verbis & occasionem & paternum solum, & nativitatis tempus nostræ Gonorrhoeae meminit: *Christophorus*, inquit, *Columbus* novæ Indiæ reperi-tor *Platonis* auctoritate in *Timæo*, & *Senecæ* in *Medea*, ubi de novo Orbe vaticinium proferunt excitatus negotium a nemine antea tentatum, Philosophorum tantum scholis notum suscepit, & anno supra millesimum quadringentesimo nonagesimo secundo perfecit.

- - - non visa prioribus annis
*Insula dives opum, cultuque imma-
nis agresti,*

*Quam lucri studium, rerumque cu-
pido novarum* Pri-

12 *Oratiuncula Panegyrica,*
Prima sub extremo conspexit sole
cadente.

Non immiscebimus nos liti, Auditores humanissimi, quibus æternagloria tantæ novarum terrarum inventionis debeatur, num *Christophoro Columbo*, an *Americo Vesputio*, num *Jodoco Principis Walliæ filio*; susceperit enim nobis non contraverti de Gonorrhoea ex America oriunda, & à *Christophoro Columbo* tanquam rarissimum inventum in Europam translata.

Præstat verbo notasse discrimina, quæ hi homines spe fulgentis lucri perpeSSI sunt, ut & inde Gonorrhoeae nostræ constet dignitas & præstantia; canat Poëta,

- - - - *divitias avidus sine fine*
parandi

Impiger extremos currit mercator
ad Indos,

Per mare pauperiem fugiens, per
saxa, per ignes.

Pro coeli marisque Numina! qualia non passi in detegenda America Heroës illius temporis! Aëris ventorum-

torumque iras, infamem naufragiis
pelagum, peſtes, infeſta latrociniis
itinera, terras aſperas, ſteriles, in-
cultas, homines indomitos, anthro-
pophagos.

Proponite vobis tempeſtates in-
victiſſimi Æneæ, dum

*Ilum in Italiam portat, victosque
Penates.*

Addite tandem infinitas calamita-
tes, quibuſcum luſtatus Jaſon
Theſſalus aureum vellus ex Col-
chide reportans, milleſimam par-
tem vix habebitis durorum laborum,
quos in itineribus ad Americam ſuſ-
ceptis, & perſcrutandis novæ terræ
productis, gazis, gemmis, & Go-
norrhoea nullo pretio ſolvendis no-
biles ſuperarunt Hiſpani.

Ne reponatis, Auditores huma-
niſſimi, inter omnium prima inven-
ta Gonorrhoeam recensendam non
eſſe; damus enim hoc libenter ſpe-
culativis, uti vocantur, ingeniis,
cum probabile ſit, detectis aurifo-
dinis, aliisque pluribus pretioſiori-
bus rebus, Gonorrhoeam argonau-
tis

14 *Oratiuncula Panegyrica,*
tis concessam in remunerationem
præteritorum laborum , signum
victoriæ, atque coronæ vicem su-
stinuisse.

Hoc tamen audacter affirmavero,
omnium rerum , quas in hæce ter-
ras transportarunt , Gonorrhoeam
fuisse optimam pariter, ac deside-
ratissimam , quod utrumque , uti
verissimum, ita probatu erit facil-
limum.

Optimam fuisse docet modus,
quo custodiebatur, cum has oras,
veteresque repeterent Penates :
Merces enim vel pretiosissimæ do-
liis, vasis, linteis inclusæ ventri na-
vis mandabantur ; hæc sola Gonor-
rhoea quasi *vade mecum* argonautis
erat, & , neminima afficeretur in-
juria, corporibus alligaverant para-
ti cum illa animam efflare, omnia
subire pericula, & experiri eandem
fortunæ sortem.

Desideratissimam quoque fuisse ze-
lus evincat gloriosissimi ac Christia-
nissimi Galliarum Regis Caroli oc-
tavi. Quot sumptus , quantos ap-
pa-

paratus, quales moleſtias, pericula, discrimina, ut hac ſola potirentur ejus ſubditi & milites, non eſt perpeſſus!

Ambivit non per legatum, ſed exercitum; non oblato pretio, ſed armis; non a finitima, ſed remotiſſima gente; non per Ducem aut Imperatorem, ſed ipſe tam munificam, tam amatam, tam deſideratam rem petiit: regnum relinquens plurimas regiones peragratur, magnoque nobilium comitatu ingentibusque militum copiis Neapolin Gazophylacium hujus admirandæ novitatis obſidet, angit, expugnat.

Neque hæc omnia, ut imperii ſui fines eo uſque proferret, abſit, Auditores, ut enim invaſit, ilico amiſit; unica vero victoriæ, quam hic reportavit, palma præmiūque toties laudata Gonorrhoea fuit, quam fideliter aſſervari curavit, in regnum deferri, hac ſubditos ſuos exornari, qui deinceps (ſolent enim munifici eſſe Galli) cum omnibus terrarum gentibus communi-

carunt,

16 *Oratiuncula Panegyrica,*
carunt, adeo ut jam nota sit

- - - *qua sidus currit utrumque.*

Nec minoribus meritis, quam ipse Carolus, jam ante sibi devinxerat Christianum Orbem Ferdinandus Catholicus, qui infidelium Saracenorum millia non modo aut delevit, aut in Africam compulit, sed & subditos sibi in Occidentis plagas navigare permisit, ut nobilem Gonorrhoeam cum tota familia salvam per mare traducerent in Italiam, adeoque Europam spurcitie omni exuit, pariterque Venereis dotibus æternum decoravit non modo, sed & novum Orbem cum incolis ac thesauris à Pontifice Romano regnorum partitore maximo accepit dono, seu potius tanquam vectigal pro noviter advecta Gonorrhoea.

Hæc Gonorrhoeæ incunabula, ortus & patria; jam ad nativitatis tempus properemus: vos modo, Auditores præstantissimi, aures faciles mihi præbete, & benevolas, pro qua benevolentia vos vel chor-

data

data Genorrhoea digniſſimos ſum
judicaturus.

Annus agebatur ſupra milleſi-
mum & quadringentefimum nona-
geſimus ſecundus, quo hæc tam pre-
tioſa gaza Neapolin advehebatur.

Hoc nimirum ſeculo appelle-
re neceſſarium fuit , hoc ſane
quo complures Equeſtres ordi-
nes aurei Velleris in Hiſpania, Sti.
Mauritii in Sabaudia , Sti. Mi-
chaëlis in Gallia, Sti. Georgii in
Hungaria inſtituebantur , ut Nea-
politani nobiles cæterum equeſtri
ordine deſtituti hac nova Stæ. Ve-
neris dignitate, nulla Principum
gratia, ſed propriis meritis repor-
tata , omnes prædictos equites an-
tecellerent.

Maximum certe lucrum Gonor-
rhoeae fuit inventa pyxis nautica,
quod & huic ævo debetur, & abs
qua tranſvehi minime potuiſſet ex
America in Europam incognita an-
te Gonorrhoea.

Quid ? quod & divina ars illa
Typographica hoc ſeculo innotuit,
B qua

18 *Oratiuncula Panegyrica*,
qua nihil commodius Gonorrhoeae nostrae, ejus enim beneficio brevi tempore, parvis sumptibus novum hoc miraculum patefactum fuit universo Orbi.

Eodem quoque seculo nullum convenientius nostrae Gonorrhoeae, quo tot praeclara in Orbe erudito reperiiebantur nomina, exoptari potuisset, quo literarum ac doctrinarum scintillae in Italia, Germania, Gallia, Hispania, & Britannia visae sunt. Hoc denique seculo, quo variae per omnes Europae partes exortae & fundatae erant Academiae, haec tam ignota, tam nova, tam rara Gonorrhoea maximam ubique disputandi materiam suppeditare valuit & debuit.

Divinitatis Doctoribus (sic se vocitabant istius temporis stupidissimi Monachi) sat grave dubium moveri potuit, an canis ille, qui lambendo emplastra sui domini primo Gonorrhoea, postea vero lue infecti eandem contraxerat, & inde uti Veneris martyr occubuit, post
mor-

mortem canonizari meruerit à canina gente?

Juris Consultis quoque admodum ponderosa quæſtio nata videbatur, an, ſi quis inſcius, in concubitu quempiam Gonorrhoea diſtaſſet, rem ipſam, num id quod intereſt poſſet repetere, & qua actiōne, ex donato, condiſtione indebiti, furti, rei perſecutoriæ ex quaſi contractu?

Aſtronomis, an, poſito in Ariete & Piſcibus ſtellas habere virtutem generandi, hinc neceſſario ſequatur Gonorrhoeam, æque ac Venus ipſa, coelitus ortam, & quidem propter Saturnum exiſtente in Ariete?

Humaniorum literarum cultoribus, num ante detectam Americam hæc gaudia Europeis incognita vere fuerint?

Phyſicis, an, uti Gonorrhoea maſcula reperitur & feminea, etiam Hermophroditæ exiſtant, quæ de utraque natura participant?

Ethicis, an ſine proximi offenſione licitum fuerit Gonorrhoeæ poſſeſſo-

20 *Oratiuncula Panegyrica*,
ri propria manu sibi hastam amputa-
re, ne, hac suadente, omne peculium
dilapidaret, ejusque uxor & filia
inedia perirent, in primis si nova
Gonorrhoea deperdita, aliam com-
parare sibi vellet?

Politicis, an Gonorrhoea nobili-
tati, si exerceant mercaturam, vel
ad vile aliquod vitæ genus se confe-
rant, dignitatibus, privilegiisve
excident?

Mathematicis vero, an particulæ
Gonorrhoeam constituentes sint fi-
guræ quadratæ, rotundæ, oblon-
gæ, cylindricæ, & ita porro.

Chymicis, an eadem particulæ
sint præcise alcalicæ, acidæ, mu-
riaticæ, an alterius naturæ?

Architectis, an fabricata sit Go-
norrhoea secundum methodum
Tuscorum, more Dorico, Io-
nico, Corinthio, an vero compo-
sitæ sit artis? quod ultimum cre-
dunt complures Medicæ rei cultor-
es, non ego: ex commixtione &
compositione sanorum semipum di-
versæ quamvis naturæ, contagio-
sum

ſum quid exoriri haëtenus probavit nemo.

Medicis denique , an in mixtura diuretica ad Gonorrhoeam cautius, eruditius & melius præſcribatur vehiculi loco Aqua Matricariæ an Aqua Pulegii?

O ! delicata quæſtio , utinam jam tunc decifa foret ! noſtris ſane temporibus ad enſes & gladios , non ventum fuiſſet tam animoſe inter binos Apollinis Sacerdotes , ut , niſi Pharmacopoei miniſter piſtillo majori interveniſſet , in Apollinis honorem , & ægrotantium ſalutem unus, aut alter , aut forte ambo egregio edito certamine cecidiſſent.

Verum non tantum hoc ævum , ſed & præfatus annus Gonorrhoeæ valde proficiuus , immo nullus opportunior nōnageſimo ſecundo diëti ſeculi , quo Innocentius Octavus obiit , & Alexander Sextus Petri ſede dignatus eſt ; ambo Pontifices luxu , otio , gula , ludis & ſuperbia famoſi , quibus Mæcenatibus Gonorrhoea pelagi injuriis

B 3

quaſ-

22 *Oratiuncula Panegyrica* ,
quassata in ignotis terris optime re-
focillari poterat.

Memorabilis hic annus Europæ
extitit, felicissimus in eo tum Ec-
clesiæ tum Politicæ status: hereticus
Orientalis Bajazethes titulos Stæ.
crucis, ferrum lanceæ, & manus
Joh. Baptistæ tres adorabiles reli-
quias Romano Pontifici obtulit:
verum Occidui infideles & suo offi-
cio functi Politicosque nobilissima
Gonorrhoea donarunt, quam in æ-
ternam munificentix memoriam,
jam nunc possident, servabunt-
que venturi nepotes.

Quis itaque mecum non irridet
quorundam virorum in Orbe erudi-
to, cæteroquin satis excellentium
irritos conatus, queis nostræ Go-
norrhoeæ præstantiam, laudem, di-
gnitatem a longa temporum serie,
& ultima antiquitate æstimandam
esse contendunt, & ἐξ ἐτεοβυταδῶν
ἐλκεῖν τὸ γένος ab Eteobutadis ge-
nus ducere, aut, quod Statius de
Arcadibus,

Ante

*Ante ortum lunæ, stellis lunaque
priorem,*

Identidem clamitant: hac lepræ nomine ipsos Israëlitas, hac Davidem Regem, hac Jobum miserrimum impetitum fuisse, ac post luem contraxisse acriter defendunt; tertiores ipsum sapientissimi Regis effatum, *nihil novi sub coelo esse*, in partes vocant; alii nescio quibus Homeri, Hippocratis, Galeni testimoniis nixi jam inde a diluvio in omnibus mundi plagis ad instar sacrarum: & carissimarum rerum custoditam insciæ plebi obtrudunt.

Fracastorius ulterius progreditur, & pro sua auctoritate determinat hanc

Non semel in terris visam sed sæpe fuisse

Dicendum, quamquam nobis nec nomine nota

Haëtenus ulla fuit.

Erratis, cum pace vestra id dixerim, clarissimi viri, nec antiqua est Gonorrhoea, nec ad laudem facit antiquitas: an Americanis jam

24 *Oratiuncula Panegyrica,*
ante secula innotuerit in medium
relinquendum opinor : sufficit no-
bis novam esse, anteaque incogni-
tam Europeis, Asiaticis, Africa-
nis.

Scuppium consulite de usu & præ-
stantia nihili, ibi invicte demon-
strat, non ideo rem bonam fore,
quia antiqua, *alias diabolus foret
optimus, quia antiquissimus.*

Addite quod præadamitæ homi-
nibus antecellerent, & præstantio-
res forent vel nobilissimo quoque;
præadamitæ, inquam, non ficti,
quos impius Peirerius nobis obtru-
dere tentavit, sed veri & longa bar-
ba excellentes hirci ante Adamum
ipsum omnium mortalium patrem
creati.

Fuit is aboletæ ætatis Rhetorum
error, qui haud postremum rei ex
genere demonstrativo tractandæ ar-
gumentum petebant ab ejus antiqui-
tate, altiora jam sapimus, antiqua
si foret Gonorrhoea vituperanda,
nova cum sit, laudanda est.

Vilia sunt nobis quaecunque prioribus annis

Vidimus, & sordet quicquid spectavimus olim:

νεωτερίζειν omnes volumus, ἀρχαίζειν nemo.

Grande est quicquid novitatis specie se commendat, hoc seculi nostri recreatio & deliciæ.

Respicite mecum, Auditores generosissimi, ^{causis} quoscunque generis & dignitatis literatos, ipsos universitatum Professores, ac scientiarum Principes, vix unus reperitur, qui non aliquod novum systema ex cerebro suo fabricet, ut placeat, antecessoribus cunctis præ se contemptis (illis nempe cucurbita pro capite fuit) *novitate*, de nomine suo studiosi baptizentur, & ut arrideat fervidæ juventuti; laudabile sane institutum, si indagandæ veritatis, non gloriæ ac laudis amore agerentur, & unice laborarent, ut in studiis promoveret studiosa juvenus.

Palliatos sacri ordinis antistites, cum novare vix audeant, novo con-

26 *Oratiuncula Panegyrica*,
dimento antiqua proponunt, hinc
tot libri novarum methodorum, non
vero rerum, titulo commendati, so-
loque ordine a priscis diversi.

Togatos juris Antistites quod at-
tinet, quis ignorat hos totos steriles
& incultos legum campos Politicis
obtrusisse specioso *Novellarum* no-
mine.

Animalia gloriæ, Philosophos in-
nuo, si consulueris minimus illorum
novitius altum sapere volutans he-
roico impetu vel ipso Hercule di-
gno supplantare audet maximos
priscorum temporum σοφίας heroës.

De artis Apollineæ cultoribus
quid dicam? mitto circumforaneos
illos clýnicos & triobolares medi-
cos, qui victum quærendi causa
tanquam Eremitæ illustrissimi ordi-
nis Sti. Jacobi Belgicam nostram pe-
tentes, ut melius inescant homines,
credulamque plebem & novitatis
amore flagrantem addictam ha-
beant, præexcellentissimo se mox
muniunt titulo plerumque a natali
solo desumpto utpote patriæ splen-
dore.

dore potentissimi gigantes.

Unus se Medicum Hispanum gloriatur, alter Teutonici, aut Helvetii Doctoris nomine gaudet, is Anglici aut Romani titulo tumidus se unicum Apollinis filium clamat, ille vero Gallicus dici ardet, etiamnum Normanni Medici nomine insignem Amstelodamum videt, amplectiturque plures Judaicos seu Hebræos, novimus & Æthiopicos, Ethnicos, Mahumedanos.

Transeo etiam ineptos sui æstimatores, qui fumoso Archiattrorum nomine, quales Germania fertilis illa dignitatum mater & cornu-copia titulorum suppeditat, superbientes se septimæ coctionis saccharum clamitant, cum sunt vel ingenii hebetudine miserrimi, vel adminiculorum ope destituti, vel sumptuum impensis deterriti empyrice nobilissimam artem tractantes, nilque minus faciunt, quam rerum abdita perquirere & *nova* haurire ex Democrati puteo, dum se naturæ curiosissimos gloriantur, ac nihil curiosum

28 *Oratiuncula Panegyrica,*
riosum longa temporum serie in lucem protulere præter nomina curiositatis, & certissima jactantium ingeniorum specimina.

Prioribus haud longe præstantiores, quamquam legitimis Academicarum spoliis superbi, qui biduo, annuo, imo minori temporis spatio ita studia perfecere, uti canes ad Nilum lambendo sitim pellere consueverunt, & neque humaniorum literarum notitia, neque naturalium, neque Mathematicarum rerum scientia imbuti, reliquarumque artium ac fundamentorum omnium egeni, cataplum doctrinarum, & universæ eruditionis supellectilem domum reportasse creduntur, cum nullo nomine nisi *novæ studendi methodo* commendabiles sint Medici.

Utinam plerosque alios rei familiaris cura tantum non obrueret, ut communis rei cultura ab ipsis plane negligeretur!

Sunt tamen, Auditores humanissimi, quibus odor culinæ non
om.

omnem gloriæ olfactum abſtulit; benigne ſentiam, verius forſitan dixerō, qui, ut crumenam lautius curent, non modo vetularum, obſetricum, nutricum & ancillarum favorem in dedecus ſuæ artis ſibi conciliare omni vi laborant, ſed & ægrotantium ſpei ac vitæ blandiuntur ſpecioſo *novitatis* titulo, non noviter detectis remediis, ſed plane novis, barbariſque nominibus, & quæ nemini intelliguntur; *tantus apud omnes novitatis amor.*

Atqui hæc minima pars illarum artium, qua hoc hominum genus decumbentium animos ita ſibi alligare cupit, ut nunquam fuerit ad Caucaſum aliter Prometheus. Sed e diverticulo ad viam.

Itaque non patria tantum, non opportunum modo naſcendi tempus, non annus, verum ad laudem ſummopere quoque facit egregio genere & ſexu cenſeri, ſi a parentibus filii filiæve degeneres haud exiſtant.

Agite itaque, Auditores nobiliſſimi,

30 *Oratiuncula Panegyrica,*
fimi, Gonorrhoeae nostræ illustrem
originem ac stirpem perspiciamus.

Nihil est quin narrando possit depravarier, inquit Terentius, id cum primis ostendunt illi, qui Dea natam confitentes iniqua fabula ejus genealogiæ gloriam commaculant.

Nimirum volunt Patrem Neptunum non læto conto, sed viridi tridente, non lascivo amplexu, sed repentino impetu Veneris falsam fontem & montem perforasse, læsisse ac vulnerasse, pariterque viride stillicidium non amoris illecebris, sed odii vindictis excitasse, magis ut ejus procos foeditate detereret, quam amoenitate invitaret; idem enim sentiebat morosus senex, quod Ovid: Libr: I. Eleg: suaserit,

*Ab! tu ne dubita, minuet vindi-
cta dolorem.*

Scilicet speciosa Dea de Saturni exsectis testibus spumaque maris progenita grande nefas commisisse putabatur, decrepitumque Neptunum despiciens, aut Adonidis amore inflammata cærulei Dei regna, non

tan

tantum abſque conceſſis baſiolis, ſed & inſalutato hospite clam reliquerat; hinc ille lacrymæ, hinc abortus nefandus!

Nos quod attinet, benignius de Gonorrhoea noſtra ſentimus, non adultera ſed genuina alati Cupidinis ſeu Amoris proles, non degener, non ſpurius foetus ſed legitimus, & patri ſoboles quam ſimillima extat.

Attendite mecum utriuſque naturam, indolem, ſingulares utriuſque proprietates: Amor melle & felle abundat, ita & Gonorrhoea: Gonorrhoea ſollicita apud plures, apud alios curarum expers, idem Amor: Amor ſævus & blandus, ſic & Gonorrhoea: Gonorrhoea ſæpe occulta, ſæpe aperta, uti & Amor: Amor jucundus & miſer, quod & Gonorrhoeæ proprium eſſe putate.

Imo cum reliquæ res omnes a contradictione abhorreant, & contrarietate pereant, tantum Gonorrhoea cum parente ſuo Amore de ſe diverſiſſima & pugnantia pronunciari ſinit: Præterea uterque & utilis

32 *Oratiuncula Panegyrica,*
lis & damnosus, & tam acquisitu
quam curatu facilis & difficilis,
quod Gonorrhoeam possidentibus
Medicisque sufficienter innotescit,
sine dubio & vobis, Auditores ex-
pertissimi, qui me vestra præsentia
ornatis.

Materno quoque genere Gonor-
rhoea claret, utpote Dea Concor-
dia oriunda, & tam animorum
quam corporum conjunctione, mu-
tuoque Amore prognata; hinc est
quod prolem suam luem Veneream,
in parentum memoriam Syphilis ex
σὺν cum & Φιλία baptizari cura-
verit.

Haud longe a nostra sententia ab-
est maximum illud Veronæ decus
artisque Apollinæ jubar (cui non
ingrati cives marmoream statuam
posuere) Henricus Fracastorius,
cum Amicitiam & Concordiam
Gonorrhoeæ nostræ parentes desi-
gnaverit: Fallopius quoque Prin-
ceps Medicus Concordiæ & Ami-
citiae Venereæ partum Gonor-
rhoeam vocitat, utpote quæ ex
conjun-

conjunctione inter homines oborta fuerit.

Interea vos monitos volo, Auditores optimi, me hic ſermonem habere de illa Gonorrhoea, illa omnium parente, non vero de veſtra, aliorumve, ſed quæ ex America orta multiplici prole univerſum poſtea locupletavit Orbem.

O! ter felicem, o! illuſtri ſtirpe nobilem Gonorrhoeam, o! præclaram ſobolem tantis majoribus omnium Deorum, ne Jove, Marte, aut Hercule exceptis, fortiſſimo Cupidine, & Concordia cunctarum ſocietatum, imo & Belgicæ noſtræ utiliſſima Dea genita, cujus, opto, auxiliis longiſſime ſtabit contra Gallorum perfidiam ſanguine emptæ libertas.

Quis vim Concordiæ, quis utilitatem Amicitiae comprehendat? non ſuave eſt quicquam, ubi Amor non admixtus, nil conſtans ac diuturnum, deeſt ubi Concordia, omnia enim, quæ in rerum natura, ſpatioſoque terrarum Orbe perſtant,

34 *Oratiuncula Panegyrica*,
Amor contrahere solet, conservat-
que Concordia.

Innumera hic adjungere possem,
Auditores optimi, & stupenda nar-
rare de Gonorrhoeæ nostræ origi-
ne, modo Gospanum Torollam,
Joannem Almenarium, aliosque
severos Hispanos testes vocare vel-
lem, sed obstat Politicorum axio-
ma *hostibus non esse fidendum*, atro-
cissimum enim nobis bellum cum
Hispanis est, quale fuit

*Hectora Priamiden animosum at-
que inter Achillem.*

Vanum ergo videretur eorum
Doctoribus nos duci, illorumque
auctoritate fulciri.

Cogitatis forsan, cæca tantum-
modo naturæ fors est, huic vel illi
(aliæ ni dotes adsint) mage aut mi-
nus illustri progeniei ortum debere,
propriis virtutibus inclarescere præ-
stat, quam majorum imaginibus
fulgere: Recte itaque Juvenalis
Sat. 8.

*Stemmata quid faciunt, quid pro-
dest, Pontice, longo*

San-

Sanguine censeri, pictosque ostendere vultus

Majorum, & stantes in curribus Aemilianos? (capaci

Quis fructus generis tabula jactare Fumosos equitum cum Dictatore magistros,

Si coram Lepidis male vivitur?

Nec hac in parte deficit omni encomio digna Gonorrhoea.

Modestia fane incomparabili splendet, non gloriatur, nec, uti jam antea innuimus, titulorum copia se exornari finit: præ primis tamen humilis reperitur, chordata, quæ revera cordata est, nil obstante ejus modestia, semperque respiciens terram vix caput attollere gestit. *Nec inani laudis amore tangitur*, sed solitudinem amans latere cupit cum suis affeclis.

Constantia quoque haud parum est commendabilis, non votis flectitur, non minis movetur.

Quid? quod & *fortissima* merito audit, ipsos sui victores in triumphos ducit, dominis suis dominatur,

36 *Oratiuncula Panegyrica,*
tur, & sæpius ad imperata cogit
medicamina, præscriptamque diætā.
tam.

Humanitate quoque haud parum
conspicua reperitur, æque enim be-
nigna est in humiles, gentem infimæ
plebis, ac Principes, magnates, ita
ut, si verum sit, uti est verissimum,
*quod omne bonum communicativum
sit sui*, necessario concludendum
nobis omnium bonorum optimam
esse Gonorrhoeam.

Liberalitate præstantissima revera
extat, se totam amicis communi-
cat, quodque mirabile, nihil
amittit, sed in eadem perfectione,
qua antea fuerat, obdurefcit.

Adeo præterea *honestæ* est, Audito-
res, ut nunquam spurium protulerit,
& non nisi parentis legitima extite-
rit proles; sed ejus honestatem olim
latius sumus celebraturi.

Fertilitate nemo Gonorrhoeæ par
est; brevissimo temporis curriculo
plurimos sibi similes profert, cum
omnibus parentis liniamentis & do-
tibus, ita ut in hac parte fertilissi-
mos,

mos, quales rotundi, exsuperat *et*
pediculos, quibuscum tamen æter-
num colit fœdus, & non fucatam
inivit amicitiam, cum e contrario
reliquis mortalium morbis infensis-
sima sint bellicosa hæc animalcula,
illosque tanquam pestes fugiunt,
aversantur, contemnunt.

Quodque incredibile prorsus pri-
mo intuitu videtur tam fertilis in
multiplicando suo genere Gonor-
rhoea prædicatur, ut sola & una
sufficiat, seu maris seu feminæ sit,
ad similem sibi foetum procrean-
dum, & ut sine ulla captione, æqui-
vocatione, aut mentali reservatione
vere dicendum, *Gonorrhoea Gonor-
rhoeam gignit.*

Fertilitatem insuper prolis mul-
titude sufficienter comprobat, Go-
norrhoea enim præter Veneream
luem, & Gonorrhoeam, varios fi-
lios filiasque feliciter enixa est, Bu-
bones puta, testes Veneris, intra
penem Carunculas, extra Cancrum,
galli Cristas, Paraphymosin, Ver-
rucas, (Indicas margaritas quan-
doque

38 *Oratiuncula Panegyrica,*
doque simulant) Condylomata;
vidimus & pellucido mento gravi-
tatem præ se ferentes hastas.

Quis itaque, Auditores optimi,
mirabilem Gonorrhoeam non cum
Phoenix rarissima illa ave, sine pa-
ri, & à Regibus ipsis vehementer
desiderata comparari posse fatebitur,
imo anteponendam esse contendet?
Phoenix quippe multo sudore ro-
gum sibi sstruit, summo cruciatu &
flammis mortem oppetit, ut relin-
quat sibi in mundo similem; cum
contra Gonorrhoea nostra jucunda
methodo, & cum voluptate in vivis
superstes manens simili lætatur pro-
le, & quanta fuit, postea permanet.

Incredibilis fane quibusdam in re-
bus naturæ lusus (quod in transitu
notandum putavimus) Gonorrhoea
scilicet mascula in lucem edit sem-
per femineam, feminea contra sem-
per masculam.

O ! stupendum naturæ miracu-
lum! vel hoc solo nomine miratu
dignissima Gonorrhoea censenda ve-
nit: quantæ in nundinis publicis
non

non corraduntur pecuniarum ſummæ oſtentatione hujus, vel illius naturæ defectus! conſiderate itaque & concludite, Auditores nobiliſſimi, quam lucroſa foret Gonorrhoea, quamque avide, prompte, liberaliter, cujuſcunque generis, ordinis, ſexus, ætatis, conditionis advolarent homines hujus tam novæ, non monſtri, ſed tam ſtupendæ rei viſendæ gratia, ſi ſe nudam curioſorum oculis objectaret.

Generoſa vero nimium, atque contenta ſui Gonorrhoea eſt, quam ut poſſeſſores tam turpi & infami lucro redderet ditiores: alio modo eoque magis honeſto, ac nobiliori ſibi ſubjectos locupletare conſuevit, nimirum quod ipſos doceat parcimoniam, hinc opulentum vectigal, & maximum lucrum reſultare oportet.

Vix imo vix quiſpiam ſacris Gonorrhoeæ initiatur, ejuſque inter cultores recenſetur, quin ilico ſcortis, popinis, ganeis, nepotulis abſtineat atque iſtis omnibus

40 *Oratiuncula Panegyrica*,
valedicat; non ejus jussu, sumptu-
que pretiosissima comparantur un-
guenta, ut suæ Phillidis in conspe-
ctum prodeat comptior; non deau-
ratis rhedis hinc inde per publicas
vias spectatum vehitur, sed per cu-
biculum obambulat solus: non
nummos expendit ad quasvis deli-
cias aut exquisitas raritates conge-
rendas, quibus Amasiæ suæ favores
sibi conciliare posset: non magno
pretio alliciendæ sunt vetulæ, lenæ,
aut simile juventuti perniciosum ho-
minum genus, ut vix apertum vir-
ginitatis florem decerpere liceat.

O! nimium ac nimium potens
Gonorrhoea, tu pompam & fastum
perdomas! tu voluptates continere,
tu lascivas frænare cupiditates, tu
prodigos ad parcimoniam utilissi-
mam cogis!

Sed non fortunæ tantum bona be-
nignitate Gonorrhoeæ cumulantur,
sed & corporis restaurantur, augen-
tur.

Paradoxum vobis videbitur, Au-
ditores humanissimi, *Gonorrhoeam*
corpo-

corporis promovere commoda, cum omni exceptione major hæc inconcussa vobis stat sententia, *morbum imo gravissimum morbum esse Gonorrhoeam*: sed pace vestra sic dictum, non tam morbosum, quam dolorificum quid esse, & molestiam tantummodo adferre minimam.

Immane quantum hæc differunt? titillatio non morbi sed doloris species est, & ipse dolor sæpe tantum morbi sumptoma, seu potius effectus, qua tamen titillatione omnis voluptas absolvitur; fames, sitis, pruritus incommoda sunt, nec tamen edendi, bibendi, actuumque Venereorum usum ideo minus necessarium quispiam dixerit: defloratur virgo & dolet, nec tamen morbificat: cur eadem ratione catamenia seu menses, qui mulieribus fluunt, non aspernatis, cum foedi sint? cur dentium ortus non contemnitis, dolores enim concomitantur & cruciatus? partus quibus miserrime sæpius conflictantur amatæ uxores, cur non odio habetis, quod vix tolera-

biles dolores causant? aliquid amari amore miscetur, solus tamen amor animi tranquillitatem mortalibus procreat, & absque eo nemo placidam transigit vitam; hinc est quod feminæ prudentiores hac in re præmaribus; si homines amandi occasio deest, catellos gremio suo foveant, passeris diligant, psittacos, aliasve aviculas & bestiolas.

Eadem & Gonorrhoeæ fors est; dolor, qui eam concomitatur, aptis pharmacis brevissime tollitur, & post se blandam titillationem & voluptatis relinquit plenam, quâ indignos putamus omnes nobilissimæ Gonorrhoeæ contemptores, nam

Dulcia non meruit, qui non gustavit amara.

Perpendite quæso naturam evacuantium medicaminum, quamdiu operantur oeconomiam animalis vehementer turbant, adeoque tam diu patientibus molestiam creare est in propatulo.

Fonticuli vulnera sunt, sed saluberrimi

berrima; ſinus ab ipſa natura producti, hæmorrhoidum fluxus, narium & alvi moleſti, ſed tamen ſæpe proficui, nec ea ſpecie, dolor etiamſi comes, contemnuntur.

Agite itaque, habeat & Gonorrhoea incommoda ſua, nihil reponam, ſed erunt pauca, utiliſſima, jucundiſſima: non affligit clientes lecto uti acutæ febres, non ligat pedes uti podagra, vel totum corpus uti rheumatismus, non impedit ſtudia optimarum artium ac ſcientiarum uti lethargus, compluresque ſaporiferi capitis morbi, ſed ſuo linquens hominem ingenio ſanguinem purificat, & decocti majalis vicem ſupplet, adeo ut in primis verno tempore ſalutarem Gonorrhoeam eſſe exiſtimem.

Minime lubet in amplificanda Gonorrhoeæ laude diutius hærere, unicum tantummodo argumentum adjiciam, idque, me judice, validum, omnique exceptione majus, nimirum quod à multis & maximis malis caducum mortalium genus
Go-

44 *Oratiuncula Panegyrica,*
Gonorrhoea liberare potis est.

Audiamus Hippocratem Medicorum principem & parentem ; *optima*, inquit, *corporis constitutio periculossissima* : sed quid remedii ? *eadem vel venæsectione, vel catharticis phar-*
macis pelli, aut anteverti debet ; Gonorrhoeam habeamus , Auditores optimi, non tali auxilio indigebimus ; hæc sine ullis impensis , sine ullis remediis ab omni hac cura vos defendet ; hæc nimiam illam sanitatem extemplo refrænabit ; hæc ne redeat curam geret.

Neque hoc tantum , sed & alios insuper plurimos morbos ipsosque gravissimos arcet & expellit ; Gonorrhoea si minuti & armati antea fuissent *Pherecides , Herodes , Sylla*, myriades pediculorum profligassent vel primo conflictu , nec famelicis his animalculis fuissent spolia ; minimus enim Gonorrhoeæ possessor, grandiloquo ratiocinante Medicæ rei Doctore , vim mercurialium medicaminum perdiscit , & aculeatis humanæ cutis hostibus resistere valet.

Nemo

Nemo omnes, à quibus nos Gonorrhoea conſervat, calamitates enumeret; quod equidem, licet non ſemper accidat immediate, ſed ſæpius per accidens (ut loqui amant Logicorum filii) ad laudem Gonorrhoeæ tamen ſufficit.

Mitemus ergo lepram, quam nemo non horret; peſtem non dicemus, febresque contagioſas ſilentio tranſibimus; verum ipſas lethi ſorores mecum attendite, hydropem, nephritidem, renum calculum, & veſicæ, quibus vix pejora mala miſeros mortales excruciant, atqui ab his nos liberos reddit, & immunes conſervat Medica illa Gonorrhoea.

Experientiam teſtor, ſummum illud ſolidæ eruditionis fulcrum: anguſtiis vaſculorum urinariorum hæ calamitates ex parte debentur, atqui in Gonorrhoea diuretica ampliores, balsamica laxiores vias reddunt, adeoque in cauſa ſunt, quod particulæ, ſeu viſcidæ, ſeu terreſtres non facile in lapidis duritiem concreſ-

46 *Oratiuncula Panegyrica,*
crescant, cum iis liber extra corpus
concedatur exitus.

Gonorrhoeam ergo corporis quo-
que commodis utilissimam esse con-
cludimus.

Sed non corporis, non fortuna-
rum tantummodo, sed & ipsas ani-
mi facultates promovet:

Hæc enim homines reddit φιλόμυ-
στος; hæc pios efficit; nemo tam Di-
vorum est memor, quam qui à Go-
norrhoeæ doloribus detinetur & cor-
rigitur, Turcarum more certis pre-
cibus utitur, si velit liberari; nul-
lum ipsi exactius felicitatis signum
videtur, quam hujus seculi cala-
mitas; excelsi animi esse statuit prof-
pera pariter atque adversa ferre, du-
ramque & ineluctabilem necessita-
tem in virtutis speciem convertere;
hæc castos, hæc continentes esse co-
git: ubi Gonorrhoea dominatur ili-
co fugiunt Gratia, lascivia, Ve-
neres, irritamenta cupidinum: hæc
frugales, hæc sobrios reddit, non
juvant Helenæ ferculæ, non flores
nectaris, omni luxu & ingluvie ab-
stine-

ſtinetur, vili veſcitur ac tenui cibo: hæc Medicos gignit perfectiſſimos & ſapientes, doſin præſcriptorum medicaminum, characteres, qualitates, modum exhibendi & operandi, vires herbarum, naturam metallorum in primis mercurialium accurate docet: Penis ſtructuram, omnium partium genitalium, arteriarum, venarum, nervorum, teſtium, muſculorum, deferentium vaſorum & ſeminalium, corporum nervoſorum plurimarumque rariorum rerum mechanicas figuras ob oculos ponit, & uſus enucleat, quæ omnia præ ipsis Medicis quandoque exactius novit ſedulus Gonorrhoeæ poſſeſſor.

Vix credibile eſt, quantum in rebus humanis experientia valeat: fuit mihi amicus integerrimus, & tum Martiſtum Veneris miles ſtrenuiſſimus, qui poſt quadrageſimam Gonorrhoeam tam erudite de ejus natura ratiocinabatur, ut primogenitum Apollinis filium juraffetis; verum proh dolor! pro patria olim fortiter pugnans fatali plumbo infelix cecidit.

Sed

Sed revisamus Gonorrhoeæ patientem, quanta facundia, quanta arte omnia non velat, quid non, simulac domi hæret, prætendit, quid non excogitat, quid non invenit, quam subtiliter hominum oculos præstringit, quam vaferrime causam suam defendit? plures crederent excusationum materiam à Logicorum sagacissimis vel excogitatam vel fuisse inventam.

Advolent compotatores, quam blandis, ac veri speciem præ se ferentibus verbis demulcet? crapulam prætendit, vinum detestatur, negotiorum montes fingit; illi vitra coronent, invitent, urgeant, insistent, frustra est, nequaquam flectitur, Catonis frontem, aut Tecmessæ vultum imitatur; rideant, exprobentque *quantum mutatus ab illo*; reponit *omnia suum tempus habere*.

Idibus Venerem adorabat, Kalendis Pallada jam amplectitur: qui ipsi animus fuerat in patinis & poculis, jam ipsi est in artibus & libris.

Si orat Demosthenes, philosophatur Epictetus, concionatur Chrysostomus, refert historias Xenophon, heroicum carmen modulatur Homerus, tragicum Sophocles, comicum Aristophanes, lyricum Pindarus, hymnos canit Callimachus; satyras Flaccus, elegias Ovidius, amores Sappho, & basiola sua Secundus,

Permanet immotus tanquam Marpesia cautes.

O! miram Gonorrhoeæ vim, & potentiam! nemo queri poterit de otio, Genorrhoeam modo possideat, & vere cum Catone dixerit, *se minus otiosum esse, cum sit maxime otiosus.*

Quam non jucundas occupationes Gonorrhoea suppeditat! si coherrentiam partium intueri lubet, summa tibi cum amoenitate explorat singulis horis, an contiguitas major minorve adsit, quod vocabulo artis *nere* dicitur, ac Belgis *spinne* audire consuevit: si coloris elegantiam inspicit, illico gratissima oboritur amoris cogitatio, cujus symbolum semper viriditas: si stillicidii sca-

D

turigi-

50 *Oratiuncula Panegyrica,*
turginem considerat, inexhaustam
admiratur, & intra se abjectos cogi-
tat molles plerosque juvenes, langui-
dos viros, senes enermes.

Quid? quod Gonorrhoeæ Domi-
nus se Veneris potentem, virum esse,
ad matrimonium admittendum, si
velit & virgini placeat, ne *gru* repo-
nentibus legum peritis, invicte pro-
bat.

Idem, si tensionis rigorem intuea-
tur, ridebit electuarium diasatyrion-
is, pulveres lætificantes Galeni,
spiritum magnanimitatis, clarissimi
Le Mortii tincturam regiam, imo
ipsas sacras Epidaurii herbas non va-
lentes erigere penem languidum &
annis laboribusve exhaustum.

Verum non jucunditas sola Go-
norrhoeam commendat, sed & ejus
honestas.

Triplicem mecum perpendite,
Auditores strenuissimi, quæ in ter-
ris exercetur, militiam *armatam*, *to-*
gatam, *nudatam*: Prima patriam
armis defendit, secunda laboran-
tium spem gloriosa voce sustinet, ter-

tia

tia mutuis amplexibus matricem (ſic enim nunc loqui lubet) protegit, auget, conſervat.

Quod ultimum, puto, & honeſtum, & honorificum eſſe negaverit nemo, niſi Euthuſiaſta, everſor totius humani generis, aut ingratus femineæ gentis contemptor haberi velit.

Si enim in armata militia integrum ſitejus ſequacibus, non bona tantum fortunæ, ſed & ipſam vitam exponere, idque cum odio acerbifſimo, vile propter pretium, in alterius ſæpiſſime ambitionis gratiam, contra ignotos, idque impune, cum applauſu & acclamatione: quis, precor, tam ferreus, ut nudatam militiam inhoneſtam dixerit? quis tam inhumanus, ut vitio verterit, ſi qui laſciviæ arma induant non ambitione, ſed ipſa natura ad res Venereas deſtinata, non cum ignota, ſed bene cognita, non lucri ſpe turpiſſima, ſed animi relaxandi ratione, non denique ut perdant mortalium genus, & in proximi exitium graſſentur, ſed ut protegant, multiplicent, & publi-

52 *Oratiuncula Panegyrica,*
blicam rem prole adaugeant.

Concludamus ergo *utilem*, *jucundam*, & *honestam* esse, nec hoc tantummodo, sed & *dignam*, ut illam vehementer quispiam ardeat.

Data propter dantem perplacent dixere antiquitus: indigna itaque, hastati juvenes, Gonorrhoea foret, quæ ab illis provenit, quibus nihil amabilius, gratius, lepidius, puellis scilicet, quas præ sanguine, vita, anima pretiosas judicatis? digna non foret Gonorrhoea, virginum de causa, ad quas inde ab ephebis cum sudore & anhelitu curritis, & adspiratis, quasi salvi non futuri, si absque amabili illa gente moriamini? illas propter digna non foret ipsissima Gonorrhoea, quas nocte dieque quandoque per ignes, flammæ, pugnas, & certamina cum summo vitæ discrimine quæritis & ambitis? Sed cesso de his agere latius, video enim vos jam dudum oculis, vultu, manibus, gestibus, reliquisque corporis totius membris assentientes.

Antequam tamen desino, nodus mihi

mihi unus, aut alter ſolvendus.

Aliqui forte ſcrupulum movebunt, quod ex illegitima Venere & vetita Gonorrhoea exoriatur, nec ipſe negabo, ſed lubens ibo in eorum ſententiam, non enim promiſcuum belluarum more coitum ſum probaturus unquam; ſed illos tamen monitos volo me non de modo acquirendæ Gonorrhoeæ, ſed de illius indole, natura, quid in ſe ſit, reliquiſque virtutibus ſermonem habuiſſe: Plurimi illuſtres heroës exiſtère, qui ex impuro coitu progenerati, ideone ſunt encomiis privandi? ſtupendum illud Romani Imperiũ decus Oct. Cæſar Auguſtus de parente ſuo quiſnam fuerat, dubitaſſe fertur, cujus clementia, fortitudo, liberalitas, eruditio jam nunc in omnium verſatur ore.

Ut brevis ſim, alioſque ſilentio præteream, Jeſtam Judæorum Ducem & vindicem ſtrenuiſſimum ſpurium fuiſſe norunt omnes, virtus tamen ejus & fortitudo maxima in ipſiſ ſacris paginis prædicatur & extollitur.

Reperiuntur itidem, qui populi rumores & famæ detrimentum ob oculos habent; nimirum, inquit, si bona sit, tantisque nominibus prædicanda Gonorrhoea, atque tot fortunarum & commodorum causa, cur omnes tam impense oderunt, execrantur, ac detestantur? sed uti fallax inertis plebis animus; sic fallax iudicium, fallax crebrius opinio vel ipsius vulgi eruditorum; nec destituimur exemplis plurimarum rerum pretiosissimarum, quæ ab innumeris male audiunt, licet optimæ sint, & encomiis omnibus dignissimæ.

En ludi-magistros, & morum formatores; malos aut indignos unquam quis cogitavit? at pueri & adolescentes oderunt optimos præceptores suos eosque contemnunt.

Leges præsidium & fulcimentum unicum regiminis esse nemo non novit, attamen leges optimæ ab sceleratis & improbis vituperantur.

Ecquis pharmaca, operationes Chyrurgicas, & istius generis plurima

rima mortalium ſocietati non neceſſaria dixerit , atqui horrent innumeri & averſantur.

Quam vellem cum voluptatum Venerearum expertis hanc litem dirimere ! at veluti ignoti nulla cupido , ita & nulla ſcientia , illi benignius loquerentur , atque ſentirent , ni forſan labore multo membra ſint fracti , & inermes jam reperiantur.

Equidem ita exiſtimo nihil ad libidinoſæ voluptatis ardorem extinguendum , nihil ad mores juventutis bene formandos , nihil denique ad vitam omnem integre inſtituendam plus conferre , quam Gonorrhoea noſtra conferre valet.

Agite , proponite quosvis criminum ſtimulos , imo fingite *luxuriæ* currum foede , ſed vivide tamen à Divo Bernardo deſcriptum ; volvatur quadriga vitiorum ingluvie , videlicet ventris , libidine coitus , femineæ veſtium mollitiæ , otii , ſaporisque reſolutione : trahaturequis duobus , proſperitate vitæ & abundantia rerum omnium , quas pontus
aut

56 *Oratiuncula Panegyrica*,
aut tellus gremio fovet: Jungite &
alios quadrupedes consilii negle-
ctum, ignaviæ torporem: fingite
monstrum ingens vel Polyphemo
mage horrendum, sed præsideat
Gonorrhoea summa illa prudentiæ
magistra, hæc currum dirigat, hæc
habenas flectat, nil vobis metuen-
dum, Auditores, ab indomitis &
tot effrenis equis.

Hæc bona decernere & mala, hæc
fero sapere, hæc consilio sua agere,
hæc docet recte definire omnia.

Immo quod nec ratio, nec æqui-
tas, nec exemplar, nec longum tem-
pus, nec monita, nec preces, nec sus-
piria, nec præmia, nec poenæ, quod
nec ipsa exhaustæ crumenæ inopia
efficere valuit, id una præstat po-
tentissima Gonorrhoea.

Hic subsisto, Auditores humanissimi,
minime enim necessarium duco, a Rhe-
toribus recepto more aliqua partium e-
numeratione aut anatephaleiosi dicta
memoriæ vestræ infigere; attentioni
qua me dignati estis confido, neque affe-
ctus vestros diutius morari conabor.

Errata graviora sic corrigantur

In oratiuncula pag. 2. lin. 23. lege Phædrus. pag. 3. lin. 24. lege moriæ. pag. 5. lin. 8. lege convicii. lin. 18. lege Synonymiam. lin. 27. lege metiri quemquam posse. pag. 8. lin. 7. lege Ælia. lin. 14. lege Peripateticorum. pag. 10. lin. 7. lege quam nullus arte. pag. 11. lin. 16. lege memorat. pag. 13. lin. 15. lege habebitis. pag. 22. lin. 6. lege hæreticus. lin. 24. lege ἐξ. lin. 25. lege ἔλκεν. pag. 24. lin. 5. lege Europæis. pag. 25. lin. 6. lege πατριζεν. lin. 6. lege ἀρχαίζεν. lin. 12. lege cujuscunque. pag. 26. lin. 19. lege clinicos. pag. 17. lin. 23. lege empirice. lin. 26. lege perquirere. pag. 37. lin. 2. lege exsuperet. pag. 44. lin. 20. lege Pherecydes. pag. 46. lin. 10. lege φιλομέγεις.

